

Rektors tale

Doktorpromosjon

Rektor Gunnar Bovims tale

Doktorpromosjon 16. november 2018
Vrimla, NTNU Handelshøyskolen

«Kjære nye doktorer og æresdoktorer, kjære gjester, kjære kolleger og venner.

Gratulerer med dagen! I dag feirer vi at 207 nye doktorer er kreert ved NTNU.

Straks vil dere motta doktordiplomet som et håndfast bevis på det dere har oppnådd; den høyeste utdanningen man kan få. Den kunnskapen dere har tilegnet dere og bragt videre ut i samfunnet, vil gjøre en forskjell. Den vil være med og avgjøre hvordan morgendagens samfunn skal se ut.

Doktorgraden vil også gi autoritet og tyngde til de synspunktene dere formidler. Forvalt den autoriteten godt!

Når dere går ut herfra med diplomet, er dere ikke bare nykreerte doktorer. Dere er nyutnevnte ambassadører; for NTNU, men først og fremst for kunnskap. Kunnskapen trenger gode ambassadører!

For tiden pågår det en frisk debatt om *ytringsfrihet*, også ved NTNU. Det er bra! Ytringsfrihet og akademisk frihet er grunnleggende verdier som vi skal hegne om med alle midler vi har.

Som universitet skal vi også legge til rette for et ytringsklima som fremmer meningsutveksling i tråd med en av NTNUs grunnverdier; respektfull.

I debatten har noen brukt følgende sitat; «Jeg slutter å lytte når jeg hører noen si at de er for ytringsfrihet, *men...*».

Jeg vil si: Vi har ytringsfrihet OG det betyr at vi skal bruke den! Når vi snakker om ytringskultur, er det ikke for å begrense ytringsfriheten, men tvert imot for å stimulere den.

Det er en utfordring for demokratiet at vi har fått et ytringsklima der mange kvier seg for å delta. Vi tror at demokratiet er robust. Men når folk trekker seg tilbake fra samfunnsdebatten fordi det blir så ubehagelig, ser vi at demokratiet er sårbart.

Vi trenger IKKE et samfunn der folk er redde for ytre seg, eller ikke lenger orker å delta i debatten. Vi trenger tvert imot flere som vil delta i politisk høyttenking, i den kunnskapsbaserte samtalen. Derfor skal vi heie på dem som tør. Vi skal heie på ytringsfrihet, ytringskultur og ytringsmot.

Og til deg som i dag er blitt kunnskapsambassadør: Den kompetansen du har opparbeidet gjennom doktorgradsarbeidet gjør deg ikke bare i stand til å ytre deg. Det gir deg et ansvar for å gjøre det. Det ansvaret handler om mye mer enn ditt eget, spesifikke fagområde. Ikke minst handler det om evnen til å stille de kritiske spørsmålene – til å utfordre vedtatte sannheter.

Å utfordre - challenge - er grunnstammen i alt vi er og står for som et universitet. Du har nok lagt merke til ordet Challenge denne høsten. Vi har laget en egen kampanje rundt begrepet. Fordi vi vil utfordre - og bli utfordret.

Nå løfter NTNU fram *internasjonalisering*. Plattformen er strategien og som veiviser har vi vedtatt en internasjonal handlingsplan. Ambisjonen er at NTNU i betydelig grad skal styrke vår deltakelse og vårt bidrag i den internasjonale kunnskapsutviklingen, og at vi skal utvikle en tydeligere internasjonal orientering i alle våre fagmiljø.

Denne uken arrangerte vi for første gang NTNUs internasjonaliseringskonferanse, under overskriften *Knowledge for a better world – Global Competence and Impact*.

For også dette handler om å realisere NTNUs visjon Kunnskap for en bedre verden.

De globale utfordringer verden står overfor, krever forskningsbaserte løsninger og felles innsats på tvers av landegrensener. FN har vedtatt 17 bærekraftsmål, som vi har forpliktet oss på. De løser man ikke innenfor egne landegrensener, men gjennom internasjonalt samarbeid.

Gjennom samarbeid med partnere i Europa og resten av verden, vil NTNU bidra til å utvikle den internasjonale kunnskapsfronten. Dette er viktig også for norsk konkurransekraft og omstillingsevne.

Som tidligere statsminister Lars Korvald sa: «*Norge er et lite land i verden*». Vi står for mindre enn én prosent av verdens forskningsinnsats. Gjennom samarbeid skal vi bidra til at offentlige aktører så vel som næringslivet, får tilgang til den best tilgjengelige kunnskapen i verden.

Internasjonalt samarbeid er også et virkemiddel for å heve kvaliteten, utvikle talenter og skape fremragende forskningsmiljøer. I denne sammenhengen

er *mobilitet* viktig. Alle doktorgradskandidater ved NTNU bør være del et internasjonalt forskningsfellesskap.

Å være en del av et forskningsfellesskap, er å være en liten men viktig del av noe større. Det doktorgradsarbeidet dere nå har fullført, er nettopp det: En *liten, men viktig del av noe større*.

Som *Vegar Ottesen*. Han forsker på noe veldig lite, nemlig nanofibre fra planter. Disse fibre kan erstatte plast, en av de virkelig store miljøutfordringene.

Anne Vifladt har undersøkt hva som skaper god kultur for pasientsikkerhet, og hva som truer den. Jeg kjenner at den dagen jeg selv plutselig er pasient, er det godt at noen har forsket på det!

Kine Norheim har funnet viktige faktorer for hvordan toppledelsen påvirker innovasjonsevnen i bedrifter.

Øyvind Ødegård har vist hvordan undervannsrobotikk kan gi oss helt ny innsikt om havbunnen.

Og så spør vi: Hva gjør denne robotiseringen egentlig med samfunnet? *Roger Andre Søraa* har forsket på det.

En liten, men viktig del av noe større.

For noen uker siden var jeg i India. Der så jeg en reklame som het «*Young enough to be brave, old enough to be smart*». Det slo meg at det kunne være en god beskrivelse av NTNU. Det er absolutt en beskrivelse av dere!

Ingen kommer gjennom et doktorgradsløp uten å være både smart og modig. Hold fast ved det i årene som kommer! Bruk motet til å utfordre. Bruk motet til å ytre dere. Vi skal heie på det motet - herfra og til evigheten.»